

۱۴۰۱، ۹، ۱۹

روان‌شناسی بالینی کاربردی (کارورزی بالینی)

تألیف :

دکتر رمضان حسن‌زاده

معنی

عنوان و نام پدیدآور: روانشناسی بالینی کاربردی (کارورزی بالینی) / تألیف: دکتر رمضان حسن‌زاده
مشخصات نشر: تهران: نشر روان، ۱۴۰۱
هجره - ۱۰۵۱: مصور، جدول.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۵۲-۶۶-۲ ISBN: ۹۷۸-۸۳۵۲-۶۶-۲

فهرست‌نويسي براساس اطلاعات فيبا
يادداشت: ص.ع به انگلسي

Ramazan Hassanzadeh. Applied Clinical Psychology (Clinical Practice)

موضوع: روانشناسی بالینی -- آزمون‌ها و تمرین‌ها (عالی)

RC ۴۶۷ رده‌بندی کتگره:

۶۱۶/۸۹ رده‌بندی دیوبی:

۸۹۱۹۱۵۵ شماره کتابشناسی ملی:

پیاپید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، خواننده گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزانی، بدون اجازه از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، شیرقانوئی، و غیرشرعي است. پیامد این عمل ناصواب موجب تبعیض اجتماعی در فضای نشر و فروش کتاب می‌شود و می‌تواند زمینه‌ساز محیطی ناسالم جهت بی‌ارزش کردن اندکاران فعالیت‌های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود که در نهایت، به زیان خود شما و فرزندان تان خواهدشد.

سایت
www.ravabook.com

پست الکترونیکی
ravan_shams@yahoo.com

روانشناسی بالینی کاربردی (کارورزی بالینی)

تألیف: دکتر رمضان حسن‌زاده

ناشر: روان

نوبت چاپ: اول، تابستان ۱۴۰۱

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف نگار

شمارگان: ۱۱۰۰ تعداد صفحات: ۵۲۸ صفحه

قیمت: ۲۰۰,۰۰۰ تومان

ISBN : 978-600-8352-66-2

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۵۲-۶۶-۲

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان علیزاده و شیخlar، بلاک ۶۳

تلفن: ۹ - ۸۸۹۷۳۵۸ تلفکس: ۸۸۹۶۲۷۰۷

۸۸۹۶۱۰۵۰

۸۸۹۶۱۰۷۰

۸۸۹۷۳۵۸

فهرست

پیشگفتار	.....
هدفه	.....
■ فصل ۱ : تعریف روان‌شناسی بالینی	
۱.....	مقدمه .....
۱.....	هدف‌های دقیق آموزشی .....
۲.....	تعریف روان‌شناسی یا رفتار‌شناسی؟ .....
۳.....	تعریف روان‌شناسی بالینی .....
۸.....	ویژگی‌های کلیدی روان‌شناسان بالینی اثربخش .....
۱۰.....	پیچیدگی مشکلات بالینی .....
۱۱.....	اهداف روان‌شناسی بالینی .....
۱۱.....	سایر حرفه‌های مرتبط با سلامت روان .....
۱۲.....	۱. روان‌شناسی مشاوره .....
۱۲.....	۲. روان‌شناسی مدرسه .....
۱۳.....	۳. روان‌پردازی .....
۱۴.....	۴. مددکاری اجتماعی .....
۱۵.....	۵. روان‌شناسی سلامت .....
۱۵.....	۶. روان‌پرستاری .....
۱۶.....	۷. سایر متخصصان سلامت روان و شبه‌حروفه‌ایها .....
۱۸.....	فعالیت‌های روان‌شناسان بالینی .....
۱۸.....	۱. درمان و مداخله .....
۱۸.....	۲. سنجش و تشخیص .....
۱۹.....	۳. تدریس و آموزش .....
۱۹.....	۴. نظارت بالینی .....

۲۳	.....	۵. تحقیق.....
۲۴	.....	۶. مشورت .....
۲۴	.....	۷. مدیریت و امور اداری.....
۲۴	.....	خلاصه فصل.....
۲۵	.....	خودآزمایی.....
۲۶	.....	فعالیت و بحث گروهی.....

■ فصل ۲ : تاریخچه روان‌شناسی بالینی

۲۷	.....	مقدمه.....
۲۷	.....	هدف‌های دقیق آموزشی .....
۲۸	.....	تاریخچه فلسفی روان‌شناسی.....
۲۹	.....	تاریخچه علمی روان‌شناسی.....
۳۲	.....	روان‌شناسی علمی در قرن بیست و یکم .....
۳۴	.....	پیشرفت روان‌شناسی بالینی و عوامل مؤثر در آن .....
۳۷	.....	دیدگاه‌های بدن‌زاد و روان‌زاد در روان‌شناسی بالینی.....
۳۹	.....	تاریخچه روان‌شناسی در ایران .....
۴۰	.....	تاریخچه روان‌شناسی بالینی در ایران .....
۴۱	.....	نقش دکتر سعید شاملو و استادان دیگر در روان‌شناسی بالینی ایران .....
۴۶	.....	روان‌شناسی بالینی و مطالعه تفاوت‌های فردی .....
۴۷	.....	خلاصه فصل.....
۴۸	.....	خودآزمایی.....
۴۸	.....	فعالیت و بحث گروهی.....

■ فصل ۳ : روش‌های تحقیق در روان‌شناسی بالینی

۴۹	.....	مقدمه.....
۴۹	.....	هدف‌های دقیق آموزشی .....
۴۹	.....	تعریف تحقیق .....
۵۱	.....	اهمیت تحقیق .....
۵۳	.....	انواع روش‌های تحقیق .....
۵۳	.....	۱. موردی .....
۵۵	.....	۲. همه‌گیری‌شناسی .....
۵۸	.....	۳. همبستگی .....
۵۹	.....	۴. پس‌رویدادی .....

کتاب حاضر، روان‌شناسی بالینی کاربردی است. در این کتاب به محتوا، مبانی، و اصول مربوط به کارورزی بالینی نیز اشاره شده است. محتوای کتاب طوری طراحی و تدوین شده است که در واحدهای درسی مختلف دانشگاهی قابل استفاده باشد. در دروسی از قبیل روان‌شناسی بالینی، آسیب‌شناسی روانی، اخلاق حرفه‌ای، نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی، روان‌شناسی سلامت، و نیز دوره‌های کارورزی بالینی قابل استفاده است. در بحث نظریه‌های مشاوره و روان‌درمانی، نظریه‌ها، مفاهیم، فنون و روش‌های درمانی ذکر شده است. درمانگر خوب باید بتواند کاربردهای بالینی آنها را بر اساس شرایط، مبانی، و اوضاع و احوال موقعیت بالینی و مراجع استنتاج کند و در روابط متقابل و یاری دهنده، در عمل آنها استفاده کند.

درمانگر به جای اتکا به یک رویکرد یا نظریه باید بتواند از رویکردها و نظریه‌های مختلف استفاده کند. هر کدام از نظریه‌ها و رویکردها، تکنیک‌ها و فنون خاص را معرفی می‌کنند. این روش‌ها به عنوان وسیله و ابزار در موقعیت بالینی مورد استفاده قرار می‌گیرند. هر کدام از اصول و فنون می‌توانند با توجه به شرایط و موقعیت مراجع، مناسب باشند یا مناسب نباشند، لذا، بحث درست و غلط بودن در مورد آنها جایز نیست. اتکا و وابستگی افرادی درمانگر به یک روش و تکنیک، پسندیده نیست. همان‌طور که یک پزشک نمی‌تواند ادعا کند که با پنی سیلین یا یک داروی خاص به مداوای همه بیماری‌ها اقدام می‌کند، یا یک مکانیک نمی‌تواند ادعا کند که برای تعمیر ماشین فقط از یک پیچ‌گوشی استفاده می‌کند، متخصص بالینی نیز نباید برای همه مراجعان از یک فن یا تکنیک استفاده کند. برخورد و دیدگاه تک‌بعدی، تک‌ابزاری، تک‌قواره‌ای و تونلی، دیدگاه محکوم به شکست و تحلیل خواهد بود. همه رویکردها و نظریه‌ها فنون و روش‌هایی را وضع کرده و در اختیار درمانگران گذاشته‌اند. درمانگر موفق علاوه بر داش-

نظری، باید از مهارت و تجربه بالینی خوب برخوردار باشد.

این کتاب بر اساس سوابق آموزشی، پژوهشی، و مشاوره‌ای نگارنده به رشته تحریر درآمده است. درس روان‌شناسی بالینی و دروس مرتبط با آن، یکی از حوزه‌های مورد علاقه نویسنده است. از خداوند متعال بسیار سپاسگزار و قدردانم که به این حقیر فرصت نگارش این کتاب را عنایت فرمود. همسر ارجمند و گرامی ام سرکار خانم سهیلا فریور و پسر عزیزم محمد، دست نوشه‌هایم را با دقت مطالعه و پیشنهادهای ارزشمندی ارایه کردند که از زحمات و دقت نظرشان سپاسگزارم. از زحمات و محبت همکاران گرامی و ارجمندم، آقایان سیدسعید میرجلالی، غلامرضا پناهی، و دوست دیرینه‌ام دکتر قاسم شمس بابت چاپ این اثر تشکر می‌کنم. از دقت فوق العاده و هنر ستودنی همکارم سرکار خانم منصوره خانلری کمال قدردانی را می‌نمایم. خوانندگان عزیز می‌توانند نظرات، دیدگاهها، و پیشنهادهای ارزشمندانه را به آدرس rhassanzadehd@yahoo.com ارسال فرمایند.

با آرزوی موفقیت

رمضان حسن‌زاده

متخصص روان‌شناسی - استاد دانشگاه

۱۴۰۰ اسفند ۱۲